

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1600

Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Fecr Yayınları

Yayın No | Publication Number: 973

Kitap Adı: Dinî Kültürümüzün Anatomisi

Book Title: Anatomy of Our Religious Culture

ISBN: 978-625-5576-27-9

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786255576279

Yazar | Author: Celal KIRCA

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 206

Yayın Tarihi | Publication Date: Mayıs | May 2025

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HRAB | Dinî ve kültürel konular: din ve toplum | Religion & beliefs: religion & society

BISAC: REL108030 | Din / Din ve Toplum | Religion / Religion, Politics & State

THEMA: QRAB | Din ve toplum | Religion and society

LC: BL65.C8 | Din ve kültür ilişkisi | Religion and culture

Atıf Bilgisi | Cite as: Kırca, Celal. *Dinî Kültürümüzün Anatomisi*. Ankara: Fecr Yayınları, 2025.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Dinî Kùltürümüzün Anatomisi

Prof. Dr. Celal KIRCA

Ankara 2025

Yazar Hakkında

Prof. Dr. Celal KIRCA

1945 yılında Giresun, Espiye/Cibril’de doğdu. İlk tahsilini Cibril İlkokulunda yaptı (1957). İstanbul İmam-Hatip Okulunu bitirdi (1960-1967). Aynı yıl İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsüne girdi ve 1971 yılında mezun oldu. 1969 yılında fark imtihanlarını vererek Pertevniyal Lisesini bitirdi ve aynı yıl İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesine kaydoldu. Öğrencilik yıllarında *Tohum*, *Tarla* dergilerinde çalıştı. Yüksek İslâm Enstitüsünden mezun olduktan sonra Ordu Merkez Ortaokulu Din Bilgisi öğretmenliğine atandı (1971). Daha sonra Ordu İmam-Hatip Lisesi Meslek Dersleri öğretmenliğine tayin edildi (1973). Gökçöy İmam-Hatip Lisesi Müdürlüğü görevinde bulundu (1976-1977). Açılan imtihanları kazanarak Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsüne tefsir asistanı olarak atandı (1977). *İlmî Tefsir Hareketi* adlı tezini hazırladı ve anılan enstitüye öğretim üyesi olarak tayin edildi (1981). *Kur’ân-ı Kerîm ve Modern İlimler* adıyla basılan bu teze doktor unvanını aldı (1984). Sırasıyla 1985’te yardımcı doçent, 1988’de doçent, 1994’te profesör oldu. Araştırmalarda bulunmak üzere İngiltere’ye gitti (1995). İki dönem dekan yardımcılığı (1994-2000), Üniversite Genel Sekreter Vekilliği (1999-2000) ve iki dönem de dekanlık görevinde bulundu (2000-2006). Erciyes Üniversitesi Vakfı Yönetim Kurulu Üyeliği ve Başkan Yardımcılığı, İlahiyat Bilimleri Araştırma Vakfı Kurucu Üyeliği ve Başkanlığı, *Bilimnâme Dergisi*’ni yayın hayatına kazandırma gibi birçok sosyal faaliyetler içinde yer aldı. 2012 yılında emekli oldu.

Çalışmaları:

1. *Kur’ân-ı Kerîm ve Modern İlimler*, Marifet Yayınları, İstanbul 1981 (2. baskı Marifet Yayınları İstanbul 1993).
2. *Kur’ân-ı Kerîm ve Fen Bilimleri*, Marifet Yayınları, İstanbul, 1984 (2. Baskı 1989; 3. baskı, 1994; 4. baskı, 1997; 5. baskı, 2005. 4 baskısı da Marifet Yayınları tarafından yapılmıştır.).
3. *Kur’ân-ı Kerîm Ansiklopedisi*, Tercüman Gazetesi, İstanbul 1988 (Müşterek).
4. *Sahabîler Ansiklopedisi*, Tercüman Gazetesi, İstanbul 1989 (Müşterek).

5. *Evliyalar Ansiklopedisi*, Tercüman Gazetesi, İstanbul 1990 (Müşterek).
6. *İlimler ve Yorumlar Açısından Kur'ân'a Yönelişler*, Tuğra Yayınları, İstanbul 1993 (2. baskı Marifet Yayınları, İstanbul 2009; 3. baskı Fecr Yayınları, Ankara 2021).
7. *Tefsir Usûlü Ders Notları*, Kayseri 1993.
8. *Kur'ân ve İnsan*, Marifet Yayınları, İstanbul 1995 (2. baskı Fecr Yayınları, Ankara 2022).
9. *Kur'ân ve Bilim*, Marifet Yayınları, İstanbul 1996 (2. baskı Marifet Yayınları İstanbul 1997, 3. Baskı Fecr Yayınları Ankara 2023).
10. *İslâmî Kavramlar*, Sema Yazar Gençlik Vakfı Yayını, Ankara 1999 (Müşterek).
11. *Hayatın İçinde Hayatla Birlikte Kur'ân'ı Anlama*, Marifet Yayınları, İstanbul, 2010 (2. baskı Anadolu Ay Yayınları, Ankara 2019).
12. *İlmî Fikrî ve Dinî Konuşmalar*, Kayseri 2010.
13. *Bir Arada Yaşama Ahlakı*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 2015 (Müşterek).
14. *Bir Nesle Mensubiyetin Hikâyesi Anılar ve Düşünceler*, Kimlik Yayınları, Kayseri 2017 (2. baskı, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2018).
15. *Cibril-Espiye Anılara Yolculuk*, Kimlik Yayınları, Kayseri 2017 (2. baskı Kimlik Yayınları, Kayseri 2019).
16. *Kur'an ve Sosyal Hayatımız*, Fecr Yayınları, Ankara 2018.
17. *Din Eğitimimiz Anılar-Sorunlar-Düşünceler*, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2020.
18. *Bir Neslin Mazideki İzleri Portreler*, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2021.
19. *Unutulmamış Anıların İz Düşümü*, Kimlik Yayınları, Kayseri 2021.
20. *Kur'an ve Güncel Dinî Meselelerimiz*, Fecr Yayınları, Ankara 2021.
21. *Din Anlayışımız Sorunlar-Düşünceler*, Fecr Yayınları, Ankara 2022.
22. *Anlayıştan Davranışa Dinî Hayatımız*, Fecr Yayınları, Ankara 2023.
23. *Tefsir Yazıları Anlama Sorunlarına Dair Düşünceler*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 2023.
24. *İlme Adanmış Ömürler Anılara Yolculuk*, Fecr Yayınları, Ankara 2023.
25. *Kur'an Kural ve Hayat*, Fecr Yayınları, Ankara 2024.

Ayrıca yayımlanmış birçok makale, tebliğ ve ansiklopedi maddeleri bulunmaktadır.

About the Author

Prof. Dr. Celal KIRCA

He was born in 1945 in Giresun, Espiye/Cibril. He completed his primary education in Cibril Primary School (1957). He graduated from Istanbul Imam-Hatip School (1960-1967). In the same year, he entered Istanbul Higher Islamic Institute and graduated in 1971. In 1969, he graduated from Pertevniyal High School by passing differential exams and enrolled in Istanbul University Faculty of Literature in the same year. During his student years, he worked in Tohum and Tarla magazines. After graduating from the Higher Islamic Institute, he was appointed as a teacher of Religious Knowledge at Ordu Central Secondary School (1971). Then he was appointed as a teacher of vocational courses at Ordu Imam-Hatip High School (1973). He served as the director of Glky Imam-Hatip High School (1976-1977). After passing the examinations, he was appointed as a tafsir assistant at Kayseri Higher Islamic Institute (1977). He prepared his thesis titled 'The Movement of Scientific Exegesis' and was appointed as a lecturer at the same institute (1981). With this thesis, which was published under the title of *Qur'ân al-kerîm and Modern Sciences*, he received the title of doctor (1984). He became assistant professor in 1985, associate professor in 1988 and professor in 1994. He travelled to England to conduct research (1995). He served as vice dean for two terms (1994-2000), Deputy Secretary General of the University (1999-2000) and dean for two terms (2000-2006). He took part in many social activities such as being a member of the Board of Directors and Vice President of Erciyes University Foundation, Founding Member and President of the Theological Sciences Research Foundation, and bringing *Bilimnâme* Journal to publishing life. Retired in 2012

Studies

1. *Qur'ân al-kerîm and Modern Sciences*, Marifet Publications, Istanbul, 1981 (2nd edition Marifet Publications, Istanbul, 1993).
2. *Qur'ân al-kerîm and Science*, Marifet Publications, Istanbul, 1984 (2nd

edition 1989; 3rd edition, 1994; 4th edition, 1997; 5th edition, 2005. 4 editions were also published by Marifet Publications).

3. *Encyclopaedia of Qur'ân al-kerîm*, Tercüman Newspaper, Istanbul 1988 (Joint).

4. *Encyclopaedia of Companions*, Tercüman Newspaper, Istanbul 1989 (Joint).

5. *Encyclopaedia of Awliya*, Tercüman Newspaper, Istanbul 1990 (Joint).

6. *Orientalions to the Qur'an in terms of Sciences and Interpretations*, Tuğra Publications, Istanbul 1993 (2nd edition Marifet Publications, Istanbul 2009; 3rd edition Fajr Publications, Ankara 2021).

7. *Tafsir Usûlü Lecture Notes*, Kayseri 1993.

8. *Qur'ân and Human*, Marifet Publications, Istanbul 1995 (2nd edition Fajr Publications, Ankara 2022).

9. *Qur'ân and Science*, Marifet Publications, Istanbul 1996 (2nd edition Marifet Publications Istanbul 1997, 3rd edition Fajr Publications Ankara 2023).

10. *Islamic Concepts*, Sema Yazar Youth Foundation Publication, Ankara 1999 (Joint).

11. *Understanding the Qur'an with Life in Life*, Marifet Publications, Istanbul, 2010 (2nd edition Anadolu Ay Publications, Ankara 2019).

12. *Scientific, Intellectual and Religious Talks*, Kayseri 2010.

13. *Coexistence Ethics*, Türkiye Diyanet Vakfı Publications, Ankara 2015 (Joint).

14. *The Story of a Generation of Membership, Memories and Thoughts*, Kimlik Publications, Kayseri 2017 (2nd edition, Çamlıca Publications, Istanbul 2018).

15. *Journey to Jibril-Espiye Memories*, Kimlik Publications, Kayseri 2017 (2nd edition, Kimlik Publications, Kayseri 2019).

16. *Qur'an and Our Social Life*, Fecr Publications, Ankara 2018.

17. *Our Religious Education Memories-Problems-Thoughts*, Çamlıca Publications, Istanbul 2020.

18. *Traces of a Generation in the Past Portraits*, Çamlıca Publications, Istanbul 2021.

19. *Traces of Unforgotten Memories*, Kimlik Publications, Kayseri 2021.

20. *Qur'an and Our Current Religious Issues*, Fecr Publications, Ankara 2021.

21. *Our Understanding of Religion Problems-Thoughts*, Fecr Publications, Ankara 2022.

22. *Our Religious Life from Understanding to Behaviour*, Fecr Publications, Ankara 2023.

23. *Thoughts on the Problems of Understanding Tafsir Writings*, Marmara University Faculty of Theology Publications, Istanbul 2023.

24. *Lives Dedicated to Science, Journey to Memories*, Fecr Publications, Ankara 2023.

25. *Qur'an Rule and Life*, Fecr Publications, Ankara 2024.

He has also published many articles, papers and encyclopaedia articles.

Kitap Hakkında

Dinî Kùltürümüzün Anatomisi

Bu kitap İslam dünyasının günümüzdeki sorunlarını, tarihsel ve kültürel temelleriyle irdeleyen kapsamlı bir çalışmadır. Kitap, zihniyet kavramının oluşumu ve değişiminin zorluğunu vurgularken, dinî kültürün sorgulanmadan aktarılmasının yol açtığı sorunlara dikkat çeker. Kur'an'ın önerdiği denge ve ölçülülük anlayışı, bireyin ve toplumun hem ibadet hem ahlaki hem de bilimsel sorumluluklarını kapsar. Müslüman toplumlarda ibadet, ahlak ve bilim alanlarında yaşanan dengesizlikler, İslam'ın temsilinde aksaklıklar doğurmakta, bu da sekülerleşme ve inanç zayıflamasına yol açmaktadır. Kırca, İslam medeniyetinin bilim ve teknolojiye ilgisizliğinin tarihsel kökenlerini ve bunun Batı karşısındaki geri kalmışlığa etkisini analiz eder. Kur'an'ın öngördüğü kulluk, insanlık ve halifelik görevlerinin tam anlamıyla yerine getirilmemesi, günümüzdeki birçok toplumsal ve bireysel sorunun kaynağıdır. Kitapta, ayrıca kader anlayışı, sırat-ı müstakim, felek inancı gibi kavramların yanlış yorumlarının kültürel yapıyı nasıl şekillendirdiği ele alınır. Kırca, İslam'ın özüne dönüş, eleştirel düşünme ve yeni fikirler üretmenin, dinî düşüncenin canlı kalması için zorunlu olduğunu savunur. Sonuçta eser, dinî ve kültürel mirası anlamadan taklit eden toplumların gelişmeyeceği, sorgulayan ve üreten toplumların ise kimliklerini koruyarak ileriye gidebileceği mesajını verir.

Anahtar Kelimeler: Dinî kültür; Zihniyet değişimi; Kader anlayışı; Eleştirel düşünme; İslam medeniyeti

About the Book

Anatomy of Our Religious Culture

This book is a comprehensive study that examines the contemporary problems of the Islamic world through its historical and cultural foundations. The book emphasizes the difficulty of changing deeply rooted mindsets and highlights the issues arising from uncritical transmission of religious culture. It stresses the importance of the Quranic principles of balance and moderation, covering personal and societal responsibilities in worship, ethics, and scientific development. Kirca analyzes how imbalances in these areas lead to failures in properly representing Islam, contributing to secularization and weakening of faith. He explores the historical roots of Muslim societies' neglect of science and technology and its consequences in falling behind the West. The failure to fulfill the three main Quranic responsibilities -servitude to God, humanity towards others, and stewardship over the world- is presented as a major source of today's problems. The book also addresses concepts like predestination (kader), the straight path (sirat-ı müstakim), and beliefs about fate (felek), examining how their misinterpretations shape cultural attitudes. Kirca argues that critical thinking, returning to the essence of Islam, and generating new ideas are vital for keeping religious thought alive. Ultimately, the work conveys that societies blindly imitating their religious and cultural heritage without understanding it cannot progress, while those that critically engage with and reinterpret their traditions can maintain their identities and advance into the future.

Keywords: Religious culture; Mindset transformation; Predestination; Critical thinking; Islamic civilization

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	13
BİR ZİHNİYETİN ANATOMİSİ	17
KADER ANLAYIŞIMIZA DAİR	23
“KAHPE FELEK” YA DA BİR KÜLTÜRÜN VE ZİHNİYETİN OLUŞUMU	28
SIRAT-I MÜSTAKİMDE OLMAK YA DA OLMAMAK	33
İNSANIN ÜÇ KONUMU VE SORUMLULUĞU.....	38
İSLAM’I NE KADAR TEMSİL EDEBİLİYORUZ?	42
GEÇMİŞİ SORGULA(MA)MAK	47
ÖZ ELEŞTİRİ	51
DİN’E İLGİSİZLİK SORUNU.....	57
DÜNYEVİLEŞMENİN NERESİNDEYİZ?	63
DÜNYA İŞLERİ AYRI AHİRET İŞLERİ AYRI MI?	67
İNSAN OLMAK ÜZERİNE BAZI DÜŞÜNCELER	71
DİNÎ DEĞERLERİN İSTİSMARI SORUNU	76
KUR’AN İSTİSMARI	81
KUR’AN DİLİ BİLİM DİLİ	87
ALLAH KATINDA DEĞERLİ OLMAK	93
İNSAN VE İKİLEM.....	97
KUR’AN DAĞLAR VE DEPREMLER	102
İSLAM VE BİRLİKTE YAŞAMA KURALLARI	106
HANGİSİ DOĞRU: ALLAH AŞKI MI ALLAH SEVGİSİ Mİ?.....	111
İYİLİKTE YARDIMLAŞMAK VE YARIŞMAK	118
MERHAMETSİZ BİR DÜNYADA MERHAMETLİ OLMAK	123
İLİM ÖĞRENMEK FARZ İSE CEHALET NEDİR?.....	129
BİR AİLE SORUNU: BOŞANMA	135
MUHTERİS OLMAK YA DA OLMAMAK	140
TEVEKKÜL ANLAYIŞIMIZA DAİR.....	145
NE KADAR MEDENİLEŞEBİLDİK?	150
AİLE OKUL VE EĞİTİM.....	156
KADİR KIYMET BİL(ME)MEK	161

DUYGULAR MI BİZİ YÖNETİYOR YOKSA BİZ Mİ DUYGULARI YÖNETİYORUZ?	166
HUZURU ARAYAN İNSAN.....	171
LİYAKAT SORUNUMUZA DAİR	174
KUR'AN HZ. İSA'NIN DOĞUMU VE ÖLÜMÜNE DAİR NE DİYOR? .	178
FESAT YA DA TABİİ VE SOSYAL DÜZENİN BOZULMASI SORUNU .	183
MÜTEVAZI YA DA KİBİRLİ OLMAK	188
HASENATI BİTİREN BİR DUYGU: HASET	192
DOST VE DOSTLUK ÜZERİNE	196
YAŞLILIK YALNIZLIK VE İNSANLIK	199
DİZİN	205

ÖN SÖZ

Her yaşam biçimi, zamanla kendi kültürünü ve zihniyetini oluşturur. Zihniyet ise “yerleşik düşünce kalıpları, gelenekler, değer yargıları, alışkanlıklar ve kültürel değerler gibi birçok değişkenin etkileşimiyle oluşan düşünme tarzı”nı ifade eder. Bu nedenle bir zihniyetin hem oluşması hem de değişmesi kolay olmaz. Zira bir zihniyet değişiminin olabilmesi için her şeyden önce böyle bir değişimin farkında olunması, buna da ihtiyaç hissedilmesi ve bunun gerçekleşebileceğine inanılması gerekir. Çünkü bir zihniyet, durup dururken kendiliğinden oluşmaz, önce onun altyapısını teşkil eden bir kültürün oluşması icap eder. Kültür de bir milletin tarihî süreç içinde dinî, felsefi, ilmî, ahlaki, edebî, siyasi, iktisadi, mimari vs. gibi alanlarda ürettiği eserleri ve medeniyet tasavvurlarını kapsar. Bu nedenle toplumlar, kültürlerini bilmek ve yaşatmak zorundadır. Zira kültürünü bilmeyen toplumların, nereden geldiklerini; nereye ve nasıl gideceklerini bilemedikleri, gelecek tasavvuru yapamadıkları; kendilerine rehber olacak önemli bir kılavuzdan yoksun kaldıkları ve yabancı kültürlerin etkisinde kalarak melezleştikleri; dolayısıyla da kimliklerini ve öz benliklerini yitirdikleri görülmektedir.

Tarihî süreç içinde oluşan kültür çeşitlerinden biri ve belki de en önemlisi, dinî kültürümüzdür. Bu kültürü bilmek, anlamak, korumak ve yaşatmak, iyi bir gelecek için hayati bir önem arz eder. Ancak bu kültür yaşatılırken, önemli bir sorunla karşılaşmaktadır. Bu da maziden intikal eden dinî kültürün sorgulanmadan kabulüdür. Zira sorgulanmadan ve analizi yapılmadan hayata yansıtılan bu dinî kültür, toplumda bazı olumsuzluklara ve fikrî sorunlara zemin oluşturmaktadır. Bu nedenle bu kültürün sorgulanarak doğrularını yanlışlarından ayırmak icap etmekte, bu yapılmadığı takdirde Jaroslav Pelikan’ın ifadesiyle “ölmüşlerin yaşayan ruhu demek olan gelenek, yaşayanların ölmüş ruhu

olan gelenekçiliğe” dönüşmektedir. Dolayısıyla sorgulanmayan ve eleştirilmeyen her fikir ve düşünce gibi dinî düşünceler ve yorumlar da zamanla mutlak doğru olarak kabul görmeye başlamakta ve entegrist bir bakış açısıyla gelenekçiliğe dönüşebilmektedir. Bunun bir sonucu olarak da “her etki, bir tepki oluşturur” kuralı gereği gelenekçilik, geleneksizliğin doğuşuna sebep olduğu gibi, geleneğin toptan reddedilmesine kadar varan düşünce akımlarına da kapı aralamaktadır. Bu da toplumu, sürekli “bardağın boş tarafını görüp dolu tarafını görmeme” yanlılığına sürüklemekte ve ön yargılı bir topluma dönüştürerek dinin toplum üzerindeki etkilerini azaltmaktadır.

Bunun olmaması için de tevarüs edilen bilgilerin öncelikle öğrenilmesi ve sorgulanması; zaman ve zemine göre değişen şartlar muvacehesinde yeni düşünce ve fikirlerin üretilmesi ve bir gelecek tasavvurunun oluşturulması icap etmektedir. Zira bir gelecek tasavvuru oluşturmadan ve bunun için yeni fikirler ve düşünceler üretmeden, sadece tevarüs edilen bilgileri nakletmek ve yorumlamak, mevcut sorunlara, özellikle günümüzde etkinlik kazanan agnostisizm, deizm ve ateizm gibi din için bir tehdit unsuru düşünce akımlarına ve bunları besleyen hedonizm, egoizm ve konformatizm gibi psikolojik etkenlere bir çözüm getirememektedir. Bu da dinin, toplum üzerindeki etkisini yitirmesine sebep olmaktadır. Dolayısıyla bu sorunlar üzerinde kafa yorup çare aramak ve çözüm yolları bulmak, öncelikle bilim insanlarına ait bir görev olmaktadır. Nitekim *Dinî Kültürümüzün Anatomisi* isimli bu kitap, bu amaca yönelik yazılan ve yayımlanan yazıların bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş bir eserdir.

Sahip olduğu muhteva ile bu eser, daha önce yayımlanmış *Kur’an Kural ve Hayat*, *Kur’an ve Güncel Dinî Meselelerimiz*, *Din Anlayışımız Sorunlar-Düşünceler*, *Anlayıştan Davranışa Dinî Hayatımız* ve *Kur’an ve Sosyal Hayatımız* isimli eserlerin bir devamı mahiyetindedir. Bu nedenle diğer kitaplar gibi bu kitabın da okuyucularına bir fikir vereceğini ve bir bakış açısı kazandıracak-

ğını umuyorum. Bu umudumun gerçekleşmesine kitabı yayımlayarak vesile oldukları için de değerli öğrencim Tuncer Namlı'ya, Fecr Yayınları editörü Hüseyin Nazlıaydın'a ve ayrıca emeklerini esirgemeyen yayınevinin tüm çalışanlarına en içten şükranlarımı sunuyorum.

Celal Kırca
Kayseri 2025